

Monteringsanvisning

TRETAK

ALVDAL
SKURLAG

Generelt

Alvdal Skurlag leverer tretak i tre kvaliteter:

- Alvdal Royal (royalimpregnert), lagerført i brun, fjellgrå og klar, og bestillingsvare i oker, rød og svart.
- Malmfuru 90%-100% kjerneved (lagervare i fallende lengder)
- Kobberimpregnert (bestillingsvare)

Levetid for tretak, med forbehold om jevnlig vedlikehold:

- Alvdal Royal – antatt levetid 50 år.
- Kobberimpregnert – antatt levetid 30 år.
- Malmfuru – noe kortere enn kobberimpregnert.

Tekniske detaljer

Krumming

Alle takbord krummer seg noe etter montering. Fra råstoffet får vi et "margbord" og ett "ytebord" som normalt krummer seg i ulik retning. I vår produksjon skiller vi mellom disse, og høvler dem adskilt for å sikre at over- og underliggerne får riktig krumning etter montering. Det gir et penere og tettere tak.

Dreneringsspor

Dreneringssporene skal samle opp vannet som kommer inn mellom under- og overliggerne. Vi høvler dreneringsspor bare på en side, slik at de blir skjult etter montering. Dette gjør vi av estetiske hensyn, og for at det ikke skal være mulig å montere bordene feil med hensyn til krumning.

Lengder og endepløying

Takbord fåes i fallende lengder, fotkappede lengder eller precut. Takbord i fallende lengder er endepløyd som standard, slik at de kan skjøtes fortløpende på taket. I fotkappede lengder leveres Alvdal Royal brun med intervaller på 30 cm fra 2,7 meter til 5,4 meter og 6 meter, mens Alvdal Royal klar og fjellgrå leveres med intervaller på 60 cm fra 3 meter til 5,4 meter.

Øvrige farger kan leveres i fotkapp på bestilling.

Dimensjoner

Vi lagerfører takbord i 22x148, men kan produsere andre dimensjoner på bestilling. Grunnet dreneringssporene bør man ikke ha smalere bord enn 70mm, og av hensyn til sprekkdannelse, bør man ikke ha bredere bord enn 148mm.

Forberedelser

Behandle kuttflater

Under montering av royalimpregnerte bord, bør man pensle over kuttflater og sår som lages i trevirke med olje. Denne behandlingen bidrar til å "tette" trevirket og dermed øke levetiden. Vi selger Alvdal Royal olje med eller uten pigment til dette formålet. Alternativt kan man bruke en annen god treolje med høy tørrstoffandel.

Skruer

Ved montering av tretak og terrasse bør man velge skruer, fordi de har den fordel at de sitter bedre over tid. Til behandlet treverk skal disse være syrefaste, slik at man unngår skjemmende merker og avrenning etter reaksjon med impregneringsmiddelet. Til underligger er 50mm godt egnet, mens 80mm er godt egnet til overligger.

Undertak

Det er viktig at undertaket tåler vann, da noe fuktighet vil trenge seg inn på undertaket over tid (enten som fokksnø, vann som kommer inn sideveis eller gjennom sprekker i tretaket).

Undertakets kvalitet og utforming avgjør som regel levetiden til tretaket, og må være vanntett. Vi anbefaler Icopal Super D (vare/NOBB-nr 22208763), eller tilsvarende kvalitetsprodukter fra andre leverandører. Pappen må legges slik at fuktigheten som kommer på undertaket ledes ned i takrenna (se figur 61.b), eller at en avslutter på et metallbeslag som igjen leder vannet ned i ei takrenne eller vekk fra veggen.

Bærende undertak kan bestå av rupanel eller trebaserte plater. Sperreavstanden, takstolavstanden og snølast bestemmer tykkelsen som skal benyttes. Når man legger underlagsbelegget, er det viktig å ta hensyn til hvordan man skal gjøre det i avslutningen mot gavl og løse overganger mot piper og vegg. Her benyttes vanligvis blekk som legges samtidig med takbelegget.

Generelt kan vi si:

Sløyfetykkelsen bør være minst 23mm.

Lektetykkelsen bør være minst 30mm, helst 36/48mm

Lektebredde bør være minst 48mm.

Lekteavstanden er avhengig av snømengden.

(Se tabell 322)

Sløyfer legges i fallretningen og bør plasseres rett over taksperrer/takstoler. Lekter legges på tvers av fallretningen for festing av tretaket. Vi anbefale at man velger impregnerte sløyfer og lekter for å øke levetiden for taket. Skruedimensjonen må tilpasses taktro, sløyfe og lektetykkelse.

Over og underliggere

Ved bruk av endepløyde takbord, skal de legges slik at vannet naturlig renner "over" endepløyningen og ikke "ned i" endepløyningen. Riktig montering skjer når fjærsiden vender opp og notside vender ned mot bakken.

Det er alltid den ru overflaten på takbordene som skal vende opp.

Ved skruing av overtaket er det viktig at skruene **ikke** går gjennom lektene og ned i undertaket. Underligger festes med **en** skruer i hver lekt, mens overligger festes med **to** skruer i hver lekt. Takbordene festes på samme måte som utvendig kledning, som vil si at **ingen** skruer må gå gjennom både over- og underligger. Dette er viktig for at krymping og svelling skal kunne skje uten at det blir sprekker i takbordene.

Overligger som avslutning mot gavl

En bør alltid starte/slutte taket slik at en får en overligger ytterst mot gavlen. Det gir den peneste overgangen mot vindskiene på veggen. For å få til dette kan en justere avstanden mellom underliggerne noe, eller tilpasse start/slutt og legge på en ekstra overligger mot gavl (Se skisse 63 – 2 ulike løsninger)

Møneløsninger

På mønet er det viktig å lage en avslutning som gjør at det ikke kommer fuktighet inn. Du finner eksempler på hvordan dette kan løses lenger ned.

Tretakrenner

Vi har tretakrenner i dimensjonen 58x120, med to festeløsninger mot taket. Enten festes de i taksperrene eller i et loddbord, og vi anbefaler ca 60cm mellomrom. Festekrokene fås i sortlakk eller galvanisert stål. For avløp mot bakken velges ofte å la vannet renne fritt ut i enden (0,5m utstikk utenfor mønet) eller at en borrer hull og legger kjetting som "nedløpsrenne" samt tetter enden av takrennen.

Våre tretakrenner har skjøtestykker og spor for skjøting. For å sikre at det blir tett, er det nødvendig å fylle inn silikon/lim/tetningsmasse i sporene før skjøtestykket presses inn. Unngå skjøter over dører eller foran vinduer da lekkasjer kan forekomme.

Vedlikehold og overflatebehandling

Generelt vedlikehold

Tretak krever normalt lite vedlikehold. Trematerialene beveger seg noe gjennom året, og det kan dannes sprekker i omlegget mellom bordene. En bør jevnlig børste over taket for å fjerne løv, barnåler og annet smuss da dette kan være med å tette dreneringssporene, og på sikt skape grobunn for mose og soppvekst. Ny royalolje kan påføres når taket begynner å se "slitt" ut for å få tilbake fargen, samt bedre overflatebeskyttelsen etter hvert som royaloljen og evt. fargepigment slites av.

Malmfuru tretak

Malmfuru velges normalt av de som vil ha et tak som skal bli "sølvgrått" og dermed er det få som velger å gjøre mer med dette taket. Ønskes en annen takfarge, kan en etterbehandle taket etter samme prinsipp som for impregnert eller Alvdal Royal. Kjerneveden er mettet med malme, og derfor impregnert fra naturen sin side. Yteveden kan derfor få en mørkere farge enn kjernevedens sølvgrå farge.

Impregnert tretak

Impregnerte tretak bør overflatebehandles, da disse takene har størst sjans til å "sprekke opp" over tid. Hvis de står ubehandlet vil de gråne slik som malmfuru. Til overflatebehandling kan man for eksempel bruke Alvdal Royal olje. Man oppnår ikke samme kvalitet som royalimpregnerte tak ved å gjøre det på denne måten, men Alvdal Royal olje er uansett en god etterbehandlingsolje for tretak.

Royalimpregnert tretak

Royalimpregnerte takbord leveres ferdig impregnert og overflatebehandlet fra oss. Under montering er det viktig å pensle over kuttflater og sår. Skulle en senere lage skader på taket bør disse skadeområdene pensles over med Alvdal Royal olje. Linoljen som er presset inn i trevirket bidrar til at krymping/svelling er redusert samt at vannet lettere renner av taket.

Et royaltak uten fargepigment (Alvdal Royal klar) vil gråne slik som malmfuru. Royaltak med farge vil også kunne gråne noe over tid på grunn av at UV-pigmentene svekkes, slik som med annen beis eller maling. Kvalitetsmessig er taket like godt, for impregneringen ligger fortsatt i treet, men hvis man ønsker å friske opp fargen, kan man olje taket med Alvdal Royal treolje. Da får man tilbake den opprinnelige fargen.

Skisser og forslag til løsninger

(hentet fra.: Tekking av tak med bord nr 544.106 fra Norges byggforskningsinstitutt)

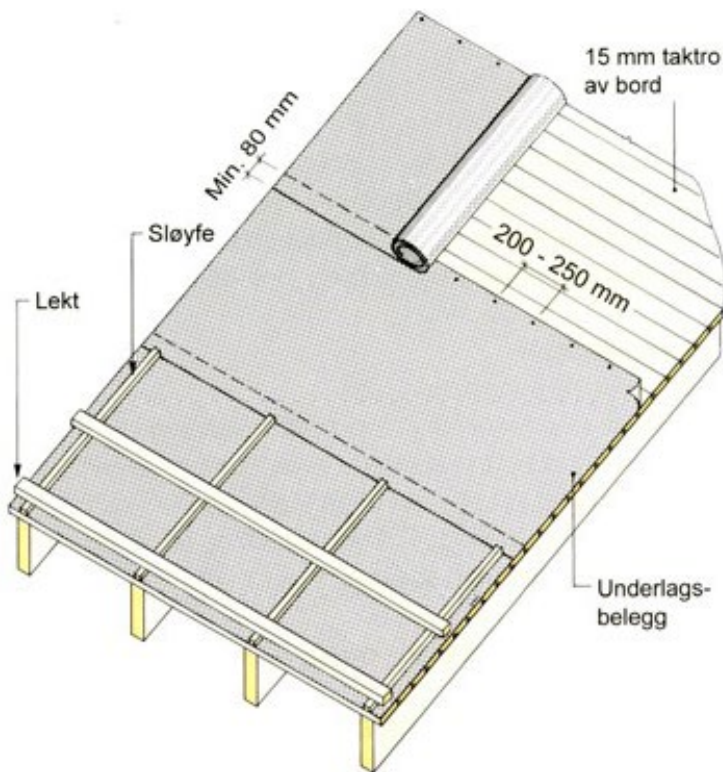

Fig. 22 a
Taktro av tre med underlagsbelegg av asfalt

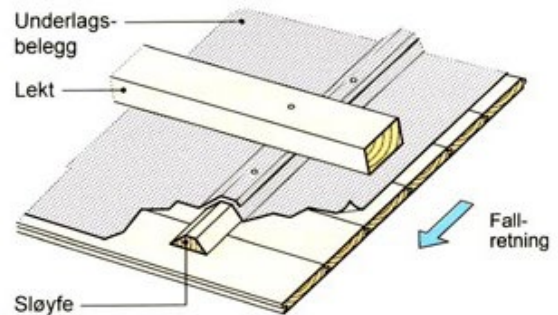

Fig. 22 b
Trekantformede sløyfer med avrundet hjørne brukes der det stilles store krav til undertaketets tetthet. Underlagsbelegget legges over og skjøtes på sløyfene.

Tabell 322

Minimum lektedimensjon for taklekt av konstruksjonstrevirke i fasthetsklasse C18.

Gjelder sperreavstand 0,6 m og formfaktor 0,8 for snølast.

Snølast på mark kN/m ²	Lekte-avstand m	Lektedimensjon (mm x mm) ved takvinkel:	
		22–45°	45–60°
≤ 3,5	0,5	30 x 48	30 x 48
	0,6	30 x 48	30 x 48
	0,7	30 x 48	30 x 48
4,5	0,5	30 x 48	30 x 48
	0,6	30 x 48	30 x 48
	0,7	36 x 48	30 x 48
5,5	0,5	30 x 48	30 x 48
	0,6	36 x 48	30 x 48
	0,7	36 x 48	36 x 48
7,5	0,5	36 x 48	36 x 48
	0,6	36 x 73 / 48 x 48	48 x 48 / 36 x 73
	0,7	36 x 73 / 48 x 49	48 x 48 / 36 x 73

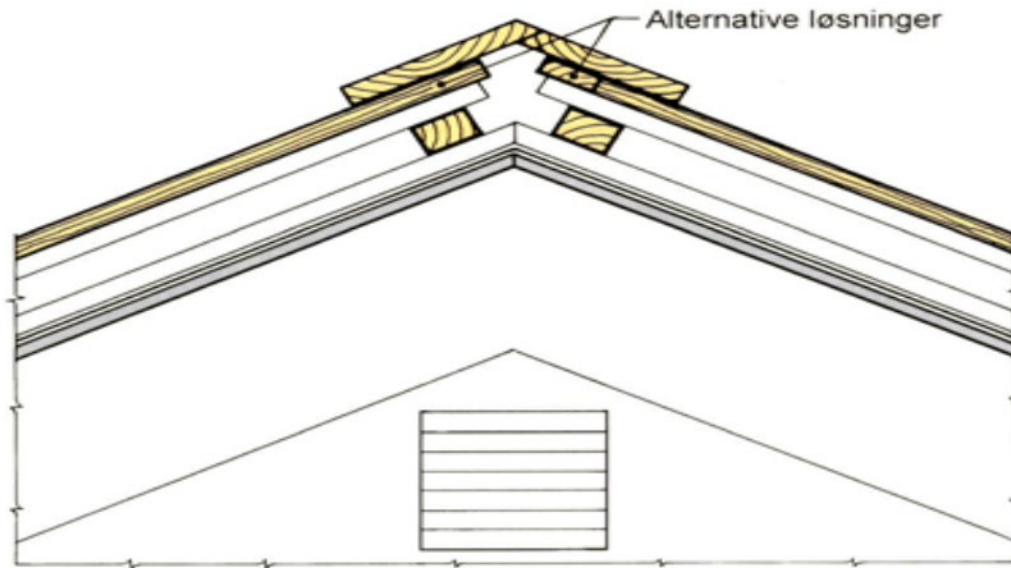

Fig. 62 a

Møne over kaldt loft

Det er forutsatt lufting av loftet gjennom gavlspissene. Ved valmtak kan utluftingen ordnes som vist i fig. 62 b.

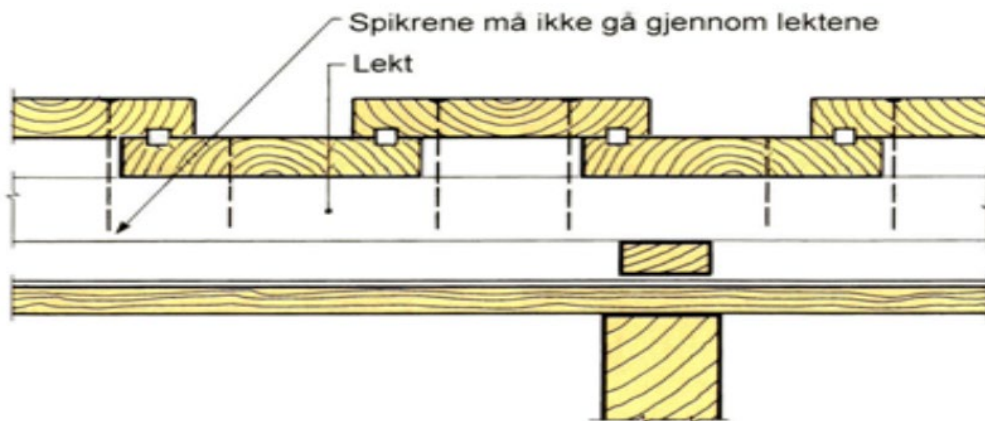

Fig. 54

Spikring av bordtak, vertikalsnitt

Ved spikring av overliggerne er det viktig at spikrene går klar av underliggerne. Hvis spikrene går igjennom underliggerne, blir underliggerne låst mot fuktbevegelser, og dermed øker faren for sprekker.

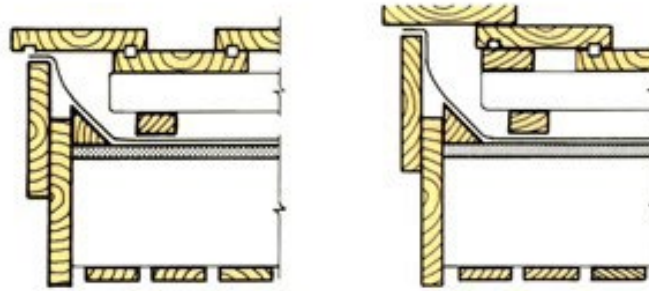

Fig. 63

Vanlige avslutninger ved gavl

Underlagsbelegget må føres opp langs vindskien og klemmes mot vindskien med ytterste overligger, eventuelt vannbord.

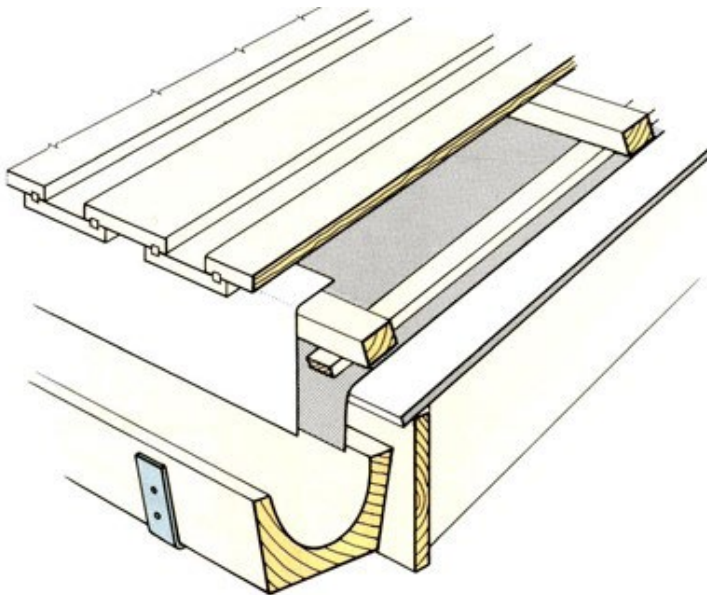

Fig. 61 b

Avslutning ved takfot

Terrenne festet med beslag

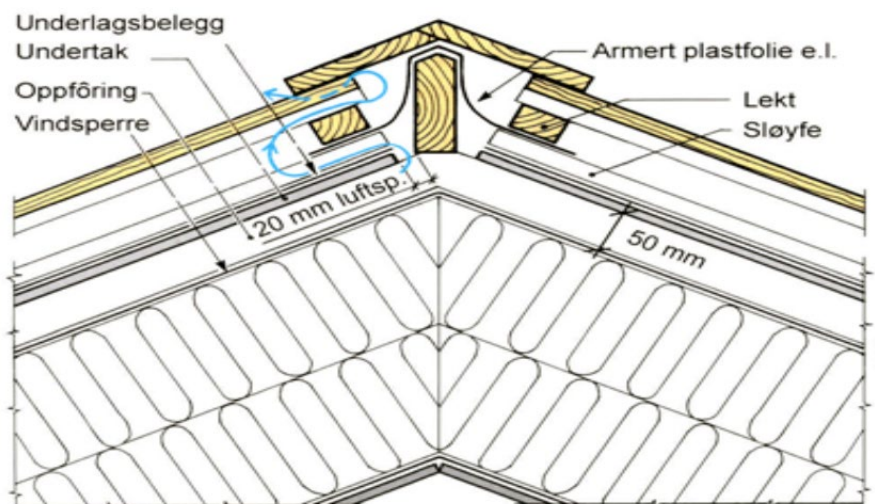

Fig. 62 b

Møne for tak med skrå himling

Løsningen gir luftemulighet av spalten mellom vindsperre og undertak.

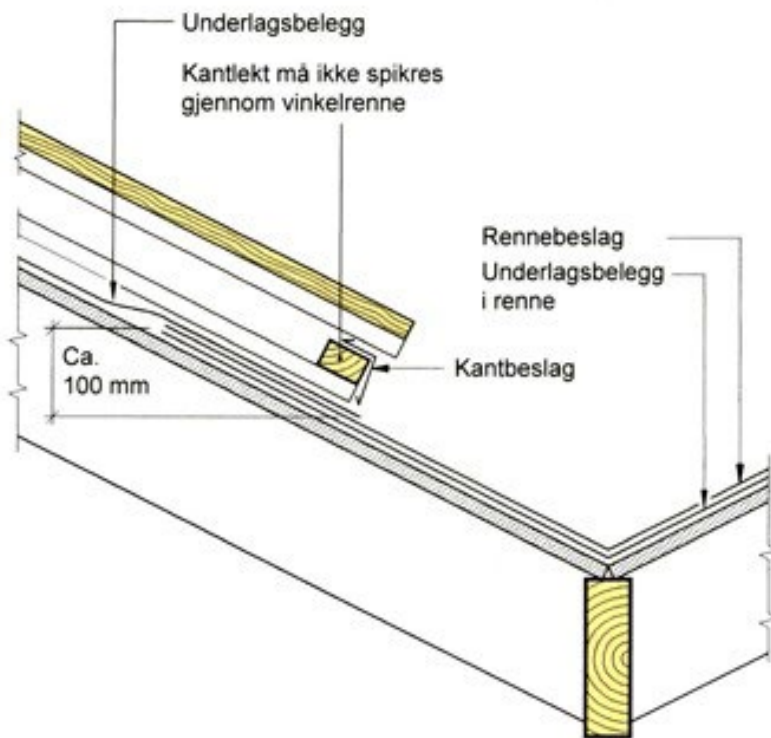

Fig. 64
 Vinkelrenne med bærende undertak (og kaldt loft)
 Renna føres opp langs takflaten til ca. 100 mm vertikal høyde over underlagsbeleggets avslutning.

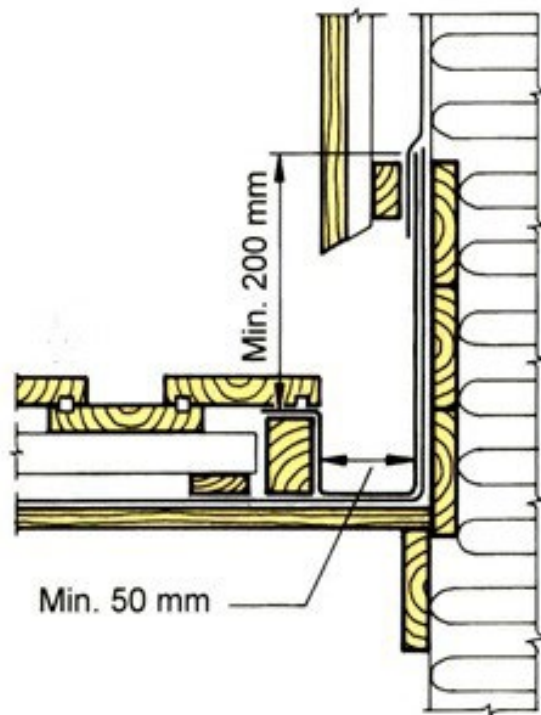

Fig. 65
 Tilslutning mot trevegg med skottrenne, vertikalsnitt

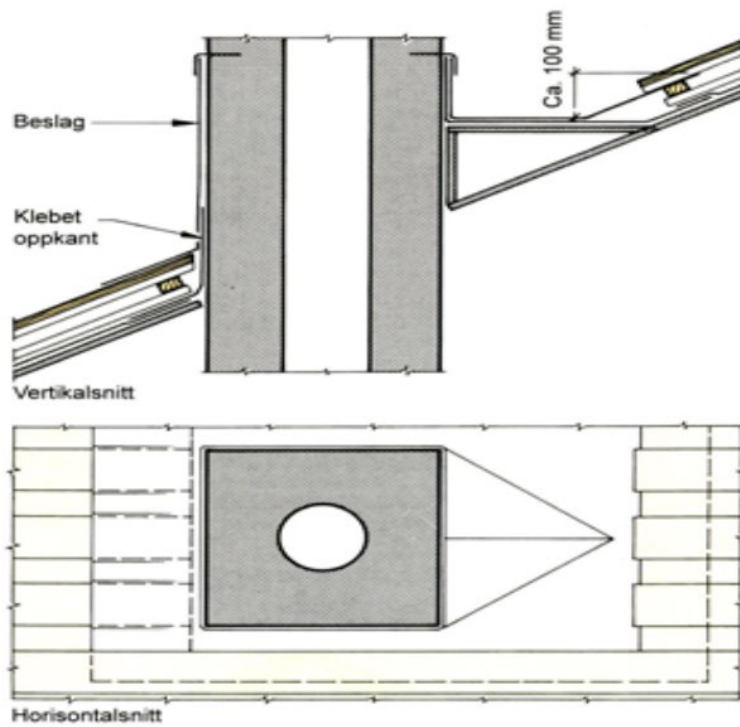
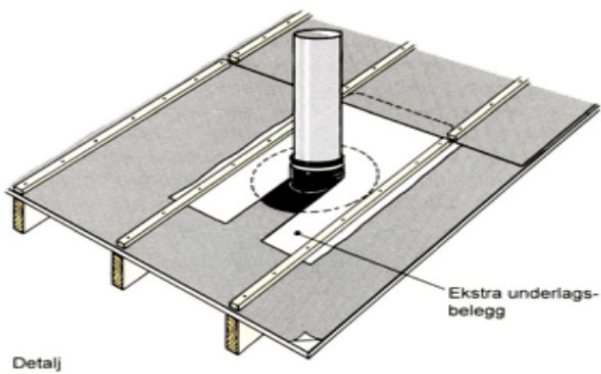

Fig. 66 a
 Eksempel på beslag rundt skorstein
 Vangene på skorsteinen er brutt med et fleksibelt beslag som går ca. 50 mm ut fra skorsteinen. Etter at beslaget er montert, brettes beslaget ned. Avslutning på siden av skorsteinen kan også utføres med skottrenne, se pkt. 65.

Detalj

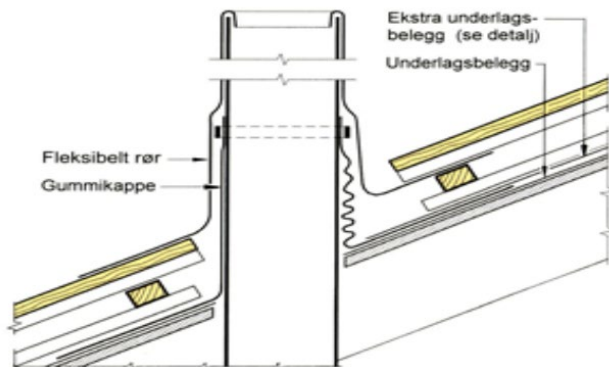

Fig. 66 b
 Gjennomføring for avtrekk
 Inntekking av soilrør med gummikappe som tres over og festes mot rør og underlagsbelegg. Kappens flens dekkes med nytt underlagsbelegg. Over soilrør og kappe tres et fleksibelt rør med plate. Røret bøyes over soilens ende. Plata tilpasses over/under tekningsbordene.

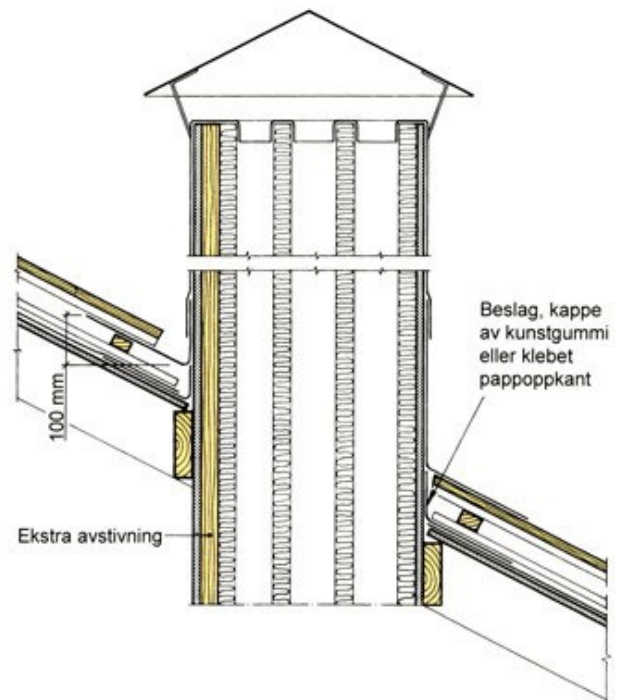

Fig. 66 c
 Avtrekkskanaler må festes solid slik at de ikke brytes ned av snø. Luftkanalene kasses inn med bord som går gjennom taket. Kassen med kanaler beslås.

**Ta kontakt, så hjelper vi deg
med ditt prosjekt!**

62 48 93 50

post@alvdalskurlag.no

www.alvdalskurlag.no

ALVDAL
SKURLAG